

Briefing over antwoorden op vragen uitwerking pensioenakkoord

Antwoorden vragen vaste commissie SZW

In de Kamerbrief van 1 juli 2021 geeft minister Koolmees van SZW antwoord op de vragen die de vaste commissie SZW op 3 juni 2021 aan hem heeft voorgelegd. Na een weergave van de hoofdpunten, gaan we in op de inhoud voor zover deze nieuwe informatie bevat en sluiten af met een nadere duiding.

Hoofdpunten

- Zoals eerder aangekondigd, komt er één wetsvoorstel voor alle resterende onderdelen van het Pensioenakkoord. De beoogde uiterlijke inwerkingtredingsdatum blijft 1 januari 2023.
- Bij de indiening van het wetsvoorstel worden adviezen, toetsen en beslisnota's meegestuurd.
- (Ex-)partners worden bij het invaren van het nabestaandenpensioen beschermd tegen benadeling.
- Alle deelnemers aan pensioenregelingen worden volgend jaar over het wetsvoorstel geïnformeerd.
- Het gezamenlijk informatieplatform zal naar verwachting rond deze zomer beschikbaar zijn.
- De pensioenexperimenten zelfstandigen worden gebaseerd op vrijwillige aansluiting in de tweede pijler.

Inhoud Kamerbrief

Planning wetsvoorstel

Vanwege de nauwe samenhang tussen de afspraken uit het Pensioenakkoord worden alle onderdelen in één wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend. De beoogde inwerkingtredingsdatum is door de verwerking van de vele reacties op de internetconsultatie naar uiterlijk 1 januari 2023 verschoven. Onderdelen kunnen eerder in werking treden, mits het parlement met het wetsvoorstel heeft ingestemd. Naast het transitie-ftk noemt de minister de beperking van de wachttijd in de uitzendsector als voorbeeld.

Consultatiereacties, toetsen en adviezen

De reacties op de internetconsultatie zijn verwerkt in een gepubliceerd [intern werkdocument](#). De minister zal na verwerking hiervan advies vragen aan onder meer DNB en AFM en nogmaals aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk. Bij de indiening van het wetsvoorstel wordt verantwoord hoe met de reacties, toezichttoetsen en uitvoeringstoetsen is omgegaan en worden onderzoeken en beslisnota's meegestuurd.

Transitieperiode en transitie-ftk

In het wetsvoorstel worden mijlpalen opgenomen om tijdig alle stappen te zetten zodat de betreffende partijen de transitiedatum van uiterlijk 1 januari 2027 te kunnen halen. Alle betrokken partijen hebben de ambitie uitgesproken om sneller over te stappen, namelijk uiterlijk per 1 januari 2026. Bij verzekeraars wordt veelal een contractduur van vijf jaar gehanteerd. Gezien de transitieperiode van vier jaar is er voldoende ruimte om de einddatum van het lopende contract naar wens op te laten volgen door een nieuw contract.

Nabestaandenpensioen

Met de herziening van het nabestaandenpensioen is geen versobering of extra premiedruk beoogd. Veel consultatiereacties zien op de transitie van het nabestaandenpensioen, het uniform partnerbegrip en de wijze

waarop het mitigeren van risico's bij verschillende life events plaatsvindt. De minister is nog in afwachting van de onderzoeksresultaten naar de wenselijkheid van meer maatwerk. Verder verduidelijkt de minister dat invaren ook het standaardpad is voor het nabestaandenpensioen. Specifiek voor het nabestaandenpensioen wordt benadeling van (ex-)partners voorkomen door middel van overgangsrecht. De Kamerbrief gaat voor dit onderdeel niet inhoudelijk in op verzekerde regelingen.

Juridische houdbaarheid

Volgens de minister is de juridische houdbaarheid van de voorgestelde maatregelen uitgebreid bestudeerd voordat het wetsvoorstel in consultatie werd gebracht. Er is geen reden om aan te nemen dat de voorgestelde maatregelen niet juridisch houdbaar zijn, maar rechtszaken kunnen niet worden voorkomen.

Belang samenwerking betrokken partijen

Het wetsvoorstel gaat uit van mijlpalen (uiterste data) die ervoor moeten zorgen dat de transitiedatum van 1 januari 2027 wordt gehaald. De werkgever/sociale partners en pensioenuitvoerders zouden in een vroeg stadium al afspraken moeten maken en elkaar informeren. De implementatie van de Wet toekomst pensioenen vraagt dus om een intensieve samenwerking tussen sociale partners en pensioenuitvoerders.

Informatie aan deelnemers

Volgend jaar worden deelnemers aan pensioenregelingen over het wetsontwerp geïnformeerd en wat het voor hen betekent. Uit specifieke informatie zal voor deelnemers blijken hoeveel de verwachte pensioenuitkering met AOW zal zijn en de mogelijkheden voor deelnemers om het pensioen aan te passen.

Experimenten pensioensparen zelfstandigen

Een eerdere inwerkingtredingsdatum dan 1 januari 2023 is voor de experimenteerwetgeving voor zelfstandigen niet werkbaar, omdat het een tijdelijke afwijking betreft van de (nieuwe) fiscale wetgeving, die per 1 januari 2023 ingaat. De minister geeft aan dat eerder afwijken op dit onderdeel fiscaal niet mogelijk is. Uitgangspunt van de experimenteerwetgeving is dat zelfstandigen zich op vrijwillige basis kunnen aansluiten bij een pensioenregeling in de tweede pijler.

Binnen de experimenten is een flexibele premie-inleg mogelijk. Daarnaast krijgen zelfstandigen dezelfde keuzemogelijkheden (zoals hoog-laagpensioen) als werknemers. Omwille van de collectiviteit en solidariteit is het niet wenselijk dat er sprake is van een te vergaande verschillende behandeling tussen werknemers en zelfstandigen binnen een regeling.

Om gebruik te maken van de experimenteerwetgeving, dient de pensioenuitvoerder rekening te houden (evenwichtige belangenafweging) met de andere belanghebbenden, zoals de overige deelnemers.

Overig

De minister geeft aan dat het te vroeg is om te bepalen of het budget voor MDIEU toereikend is. In 2022 zal de minister de Tweede Kamer informeren over de voortgang van het aanvalsplan witte vlekken van de Stichting van de Arbeid en over de ontwikkelingen van de witte vlekken zelf. Verder vermeldt de Kamerbrief dat het informatieplatform, met onder meer een transitiehandleiding, rond de zomer beschikbaar komt.

Nadere duiding

Opvallend is dat er geen Kamervragen zijn gesteld over het overgangsrecht beschikbare premiereregelingen waarop de minister in zijn beantwoording had kunnen ingaan. Dat is een gemiste kans, omdat het meer duidelijkheid had kunnen geven over de uiterste peildatum voor het overgangsrecht.

Verder valt op dat de minister nog steeds het voornemen heeft het wetsvoorstel begin 2022 in te dienen en op 1 januari 2023 in werking te laten treden. De minister bekent nog geen kleur welke onderdelen precies eerder in werking kunnen treden. Door de woordkeuze verwachten wij dat voor deze weg niet snel zal worden gekozen. Alle stakeholders zullen in de tussentijd uitkijken naar de livegang van de gezamenlijke transitiehandleiding deze zomer.

Voor met name pensioenuitvoerders is het goed om uiteindelijk te bepalen of de eigen informatie over de transitie aansluit op het gezamenlijk informatieplatform, met name met het oog op duidelijk informeren. De minister benadrukt het belang om in een vroegtijdig stadium de samenwerking met sociale partners op te zoeken. Verder is het van belang dat bij een besluit om van de experimenteerwetgeving gebruik te maken, de pensioenuitvoerder de belangen van de andere deelnemers moet meewegen.

Voor met name werkgevers zijn de passages over het nabestaandenpensioen relevant. De minister benadrukt dat er geen versoering of extra premiedruk is beoogd met de herziening van het nabestaandenpensioen. In onze eerste doorrekeningen voor het herziene nabestaandenpensioen zien we echter dat de premiedruk fors kan toenemen en dus ook een grote impact kan hebben op het totale arbeidsvoorwaardenbudget. Om die reden raden wij aan om de (eerste) keuzes over het nabestaandenpensioen niet te lang uit te stellen. Wij zijn erg benieuwd naar de besluitvorming over de mogelijkheid tot meer maatwerk in het nabestaandenpensioen.

Ons advies is 2021 verder goed te benutten voor educatie, zodat alle stakeholders een voldoende kennisniveau hebben. Ook is het verstandig om de projectorganisatie voor het implementeren van het pensioenakkoord in te richten. Zoek als pensioenuitvoerders en sociale partners de samenwerking met elkaar op, met name om overeenstemming te bereiken over de te volgen aanpak. Verder is 2021 een goed moment om een deelnemersonderzoek uit te voeren, zeker als input voor de vormgeving van het toekomstige pensioencontract. Daarnaast kunnen pensioenuitvoerders starten met het meten van de datakwaliteit en kunnen sociale partners en pensioenuitvoerders (gezamenlijk) de transitie-informatie voorbereiden.

Tot slot

Neem gerust contact op met onze collega's bij vragen over onze briefing.

Florens Voogd

Florens.Voogd@montaepartners.nl

06-21 35 86 16

Mark Boumans

Mark.Boumans@montaepartners.nl

06-15 64 63 78